

w sprawie oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym w Wyższej Szkole Finansów i Prawa w Bielsku-Białej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.), Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią II zespołu nauk społecznych prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, w sprawie oceny programowej, na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym w Wyższej Szkole Finansów i Prawa w Bielsku-Białej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Wyższej Szkole Finansów i Prawa w Bielsku-Białej umożliwia studentom kierunku finanse i rachunkowość osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Wszystkie kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowione w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., zostały spełnione, co uzasadnia wydanie oceny pozytywnej.

§ 3

Następna ocena programowa na kierunku finanse i rachunkowość w uczelni wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim 2026/2027.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkole Finansów i Prawa w Bielsku-Białej.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu

16.02.2021

Krzysztof Diks

Uchwała Nr 65 /2021
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 11 lutego 2021 r.

Opinia II zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości w sprawie oceny programowej

Nazwa kierunku studiów: finanse i rachunkowość

Poziom studiów: pierwszy i drugi stopień

Profil studiów: ogólnoakademicki

Formy studiów: stacjonarne i niestacjonarne

**Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Wyższa Szkoła
Finansów i Prawa w Bielsku-Białej**

Data przeprowadzenia wizytacji: 24-25.10.2020 r.

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej	4
2. Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)	5
3. Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która <u>poprzedziła</u> bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń)	14
4. Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej	14
5. Rekomendacja przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia wraz z określeniem kategorii i uzasadnieniem (jeśli dotyczy)	15

Opinia została sporządzona na podstawie raportu zespołu oceniającego PKA w składzie:

Przewodnicząca: prof. dr hab. Grażyna Trzpiot, członek PKA

członkowie:

1. dr Ewa Kulińska-Sadłocha, członek PKA
2. dr hab. Robert Kowalak, ekspert PKA
3. mgr Marta Jankowska, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Mateusz Torba, ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr Karolina Martyniak, sekretarz zespołu oceniającego

oraz stanowiska Uczelni przedstawionego w piśmie z dnia 22 grudnia 2020 r. (z załącznikami).

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA w raporcie z wizytacji ¹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione	Ocena stopnia spełnienia kryterium ustalona przez zespół działający w ramach dziedziny kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione	kryterium spełnione
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

2. **Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)**

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni oraz polityką jakości, mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, uwzględnia związek z aktywnościami naukowymi i zawodowymi jej pracowników. Cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Analiza efektów uczenia się pozwala stwierdzić, że są one zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim, a także z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Program studiów pierwszego stopnia jest opracowany prawidłowo. Dotyczy to zarówno doboru treści programowych do przedmiotów, jak i ich sekwencji. Oferowane specjalności są zróżnicowane, skierowane zarówno do osób zainteresowanych bardziej finansami, jak i bardziej rachunkowością. Do programu kierunku nie pasuje specjalność *rachunkowość i zarządzanie w logistyce*. W macierzy efektów uczenia się brakuje przypisania efektów uczenia się do przedmiotu *negocjacje w biznesie*. Zespół oceniający zgłosił zastrzeżenia do programu studiów drugiego stopnia, który nie uwzględniał przygotowania studenta do pracy naukowej. Propozycja częściowego spełnienia kryterium wynikała również z błędów przedstawionych w raporcie, dostarczonym programie studiów, macierzy efektów. Błędy zostały też zauważone w sylabusach przedmiotów. Podstawą takiej oceny zespołu oceniającego jest również powtarzanie treści w sylabusach.

Zdaniem zespołu oceniającego standardy jakości kształcenia zostały spełnione częściowo. Do błędów i nieprawidłowości zaliczono: stosowanie w sylabusach określenia „efekty kształcenia”, zamiast „efekty uczenia się”, brak przypisania w macierzy efektów uczenia się efektów dla przedmiotów *negocjacje w biznesie* (specjalności: *finanse przedsiębiorstw* i *R rachunkowość i finanse jednostek sektora publicznego*). Kolejno niezgodność treści programowych na specjalności *rachunkowość i zarządzanie w logistyce* z efektami uczenia się dla kierunku oraz powtarzające się treści programowe dla przedmiotów *rachunek kosztów* i *rachunkowość zarządcza*. Następnie przypisanie przedmiotu *rachunek kosztów* do przedmiotów podstawowych, zamiast do przedmiotów kierunkowych. Niejednolite używanie nazw seminariów dla poszczególnych specjalności na studiach pierwszego stopnia (seminarium i seminarium licencjackie). Wskazano różne metody weryfikacji efektów uczenia się dla przedmiotu *prawo gospodarcze* na poszczególnych specjalnościach (egzaminem lub zaliczeniem). Przedmiot *kariera zawodowa i komunikacja z rynkiem* w sylabusie ma wpisane prowadzenie zajęć w języku angielskim, podczas gdy tytuł i treści przedmiotu są w języku polskim. Sylwetki absolwenta specjalności *rachunkowość* oraz *rachunkowość zarządcza i controlling* na studiach drugiego stopnia są bardzo podobne. W przypadku specjalności *rachunkowość* nie jest ona zgodna z treściami programowymi.

Dodatkowo brak przedmiotów prowadzonych w języku obcym oraz brak przypisania efektów uczenia się dla praktyk.

W związku z tym, że nie wszystkie standardy jakości zostały w pełni zrealizowane zalecono:

1. Wylimitowanie treści programowych powtarzających się na obu stopniach studiów.

2. Wyeliminowanie treści programowych powtarzających się w ramach poszczególnych przedmiotów.
3. Zmianę treści programowych na specjalności Rachunkowość i zarządzanie w logistyce.
4. Zmianę sylwetki absolwenta dla specjalności Rachunkowość na II stopniu.
5. Wprowadzenie co najmniej jednego przedmiotu w języku angielskim do programu studiów jako przedmiotu obligatoryjnego dla wszystkich studentów kierunku. Może to być przedmiot kierunkowy lub przedmioty specjalizacyjne na każdej specjalności.
6. Wprowadzenie zasad weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się przez opiekuna praktyk po stronie Uczelni, a nie tylko po stronie pracodawcy. Dookreślenia wymagają zadania opiekuna praktyk w zakresie oceny osiągnięcia efektów uczenia się i zaliczenia praktyk.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w raporcie z wizytacji ustosunkowała się do każdego z zaleceń w ramach kryterium 2 i przedstawiła stosowne dokumenty w tym zakresie.

Ad 1.

Uczelnia skorygowała treści programowe powtarzających się na obu stopniach studiów. Przedmiot *negocjacje w biznesie* na studiach drugiego stopnia został przeniesiony do grupy przedmiotów kierunkowych jako przedmiot do wyboru alternatywnie z przedmiotem *komunikacja interpersonalna*. Zmiana obowiązywać będzie począwszy od semestru letniego roku akademickiego 2020/2021. Uzupełniono również efekty uczenia się w macierzy efektów. Dokumenty: Uchwała nr 1A/2020/2021 Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Prawa w Bielsku-Białej z dnia 21.12.2020 r. w sprawie zmian w programach studiów I i II stopnia na kierunku finanse i rachunkowość, o profilu ogólnoakademickim oraz skorygowane sylabusy.

Ad 2.

Uczelnia dokonała analizy w celu wyeliminowania powtarzające się treści w ramach przedmiotów *rachunek kosztów* i *Rachunkowość zarządcza*. Dokonano podziału przedmiotu *badania i metody ilościowe w ekonomii*, różnicując treści programowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz zmieniając nazwę przedmiotu na *badania i metody ilościowe w ekonomii I* oraz *badania i metody ilościowe w ekonomii II* odpowiednio na studiach pierwszego i drugiego stopnia, przedmiot *kultura zawodu* na studiach drugiego stopnia został zastąpiony przedmiotem *metodologia badań naukowych w ekonomii i finansach*, przedmiot *prawo podatkowe* na studiach pierwszego i drugiego stopnia został zróżnicowany pod względem treści programowych i będzie realizowany jako *prawo podatkowe I* na studiach pierwszego stopnia i *prawo podatkowe II* na studiach drugiego stopnia, przedmiot *ekonomika przedsiębiorstw* na studiach drugiego stopnia został zastąpiony przedmiotem *ekonomiczna efektywność inwestycji*. Dokumenty: Uchwała nr 1A/2020/2021 Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Prawa w Bielsku-Białej z dnia 21.12.2020 r. w sprawie zmian w programach studiów I i II stopnia na kierunku finanse i rachunkowość, o profilu ogólnoakademickim oraz skorygowane sylabusy.

Ad 3.

Uczelnia podjęła decyzję o likwidacji specjalności *rachunkowość i zarządzanie w logistyce* z oferty edukacyjnej, począwszy od semestru letniego roku akademickiego 2020/2021. Aktualnie na przedmiotowej specjalności nie są prowadzone zajęcia dydaktyczne. Dokument: Uchwała nr 4/2020/2021 Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Prawa w Bielsku-Białej z dnia 21.12.2020 r. w sprawie wycofania z oferty edukacyjnej kierunku finanse i rachunkowość specjalności Rachunkowość i zarządzanie w logistyce począwszy od semestru zimowego roku akademickiego 2020/2021.

Ad 4.

Uczelnia dokonała analizy w celu wyeliminowania niezgodności pomiędzy programem specjalności a sylwetką absolwenta, opracowano nową sylwetkę absolwenta, lepiej dopasowaną do programu specjalności dla kierunku. Prace wykonał Zespół powołany do przeglądu programów studiów i weryfikacji przypisanych efektów uczenia się dla kierunku. Dokumenty: Uchwała nr 5/2020/2021 Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Prawa w Bielsku-Białej z dnia 21.12.2020 r w sprawie zmiany Sylwetki absolwenta kierunku finanse i rachunkowość począwszy od semestru zimowego roku akademickiego 2020/2021.

Ad 5.

Uczelnia skorygowała program studiów, do którego wprowadzono obowiązkowy przedmiot obcojęzyczny. Począwszy od semestru letniego roku akademickiego 2020/2021 do programu studiów realizowanego na studiach drugiego stopnia zostanie wprowadzony wykład w języku angielskim – *international economic relations (międzynarodowe stosunki gospodarcze)* w wymiarze 18 godzin, zaliczany do grupy przedmiotów podstawowych. Wprowadzone zmiany będą również obowiązywały w nowym programie studiów, począwszy od roku akademickiego 2021/2022. W fazie przygotowania są również kolejne wykłady na studiach pierwszego stopnia z m.in. e-Biznes. Dokumenty: Uchwała nr 1A/2020/2021 Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Prawa w Bielsku-Białej z dnia 21.12.2020 r. w sprawie zmian w programach studiów I i II stopnia na kierunku finanse i rachunkowość, o profilu ogólnoakademickim, Zarządzenie Prorektora nr 30B/2020 z dnia 29 września 2020), sylabusy przedmiotów na I i II stopień.

Ad 6.

Uczelnia skorygowała zasady weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się przez opiekuna praktyk po stronie Uczelni, w sposób następujący w § 3 „Porozumienia w sprawie organizacji praktyk” wprowadzono zapis wskazujący opiekuna praktyk ze strony Uczelni. Doprecyzowano zasady współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk w zakładach pracy. Uczelnia określiła zadania opiekuna praktyk oraz koordynatora ds. praktyk z ramienia Biura Karier i Zatrudnienia. Wprowadzone zmiany miały na celu poprawę zasad współpracy Uczelni z Instytucją przyjmującą studenta na praktykę. Dokumenty: Porozumienie w sprawie organizacji praktyk; Uchwała nr 7/2020/2021 Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Prawa w Bielsku-Białej z dnia 21.12.2020 r. w sprawie zmian do Regulaminu organizacji praktyk na Wydziale Finansów i Technologii Informatycznych.

W odpowiedzi Uczelni na Raport zespołu oceniającego znajdujemy, również konstruktywną dyskusję wszystkich szczegółowych uwag ujętych w raporcie. Ze względu na znaczny zakres działań naprawczych podjętych przez Uczelnię w ramach realizacji zaleceń do kryterium 2 oraz pełne udokumentowanie tych działań, istnieją podstawy do podniesienia oceny kryterium 2 ze spełnione częściowo na spełnione.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

W zakresie oceny kryterium związanego z rekrutacją na studia oraz weryfikacją efektów uczenia się należy stwierdzić, iż właściwie zorganizowano proces przyjęcia na studia, w którym uwzględnia się możliwości potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem szkolnym, a proces oceny i weryfikacji efektów uczenia się jest zorganizowany poprawnie. System rekrutacji jest przejrzysty i zapewnia sprawiedliwość. Metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się są odpowiednie do danych przedmiotów. Również system dyplomowania nie budzi wątpliwości. Jest zrozumiały i uwzględnia profil ogólnoakademicki kierunku. Nie stwierdzono trudności związanych z rekrutacją oraz

problemów z zasadami weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Występuje aktywność studentów w obszarze publikowania artykułów naukowych, co poświadczają 3 artykuły naukowe oraz monografia będąca w druku. Jednakże zespół oceniający bierze pod uwagę, że na kierunku studiuje niewiele osób i są to głównie studenci niestacjonarni.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Liczba, zróżnicowane kwalifikacje naukowo-dydaktyczne oraz doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych etatowych pracowników, którzy prowadzą zajęcia na kierunku, zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia związane z określoną dyscypliną posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy. Obciążenie godzinowe związane z prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy na kierunku finanse i rachunkowość I stopnia o profilu ogólnoakademickim nie odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim (art. 73 ust. 2 ustawy).

W ramach Uczelni funkcjonuje system oceny pracy nauczycieli akademickich, który uwzględnia udział studentów w tym procesie. Studencka ocena nauczyciela akademickiego uwzględniana jest przy dokonywaniu okresowej oceny nauczyciela akademickiego. W trakcie spotkania z zespołem oceniającym studenci kierunku pozytywnie ocenili prowadzących zajęcia.

- a) Zalecono zweryfikowanie obciążenie godzinowych prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy na kierunku finanse i rachunkowość I stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w raporcie z wizytacji ustosunkowała się do każdego z zaleceń w ramach kryterium 4 i przedstawiła stosowne dokumenty w tym zakresie.

Ad 1.

Dokonano weryfikacji wykonanych i planowanych godzinowych obciążeń nauczycieli akademickich zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy. W załączeniu Uczelnia przesała dokumentację obejmującą przydzielone zajęcia kadrze nauczycieli akademickich zatrudnionej w WSFiP w Bielsku-Białej na kierunku finanse i rachunkowość. Wszystkie wykazane osoby, zgodnie z zawartymi umowami, zostały wprowadzone do systemu POL-ON. Z załączonej dokumentacji wynika, że udział godzin zrealizowanych przez kadrę zatrudnioną w uczelni na podstawowym miejscu pracy spełnia warunek 75% godzin dydaktycznych zawarty w art. 73, ust. 2 ustawy. Dokumenty: Załącznik K.4.1: Planowane obciążenia dydaktyczne pracowników etatowych, Załącznik K4.2: Obciążenie pracowników zatrudnionych w uczelni na podstawowym miejscu pracy.

W odpowiedzi Uczelni na Raport Zespołu Oceniającego znajdujemy, również konstruktywną dyskusję wszystkich szczegółowych uwag ujętych w raporcie. Ze względu na znaczny zakres działań naprawczych podjętych przez Uczelnię w ramach realizacji zaleceń do kryterium 4 oraz pełne udokumentowanie tych działań, istnieją podstawy do podniesienia oceny kryterium 4 ze spełnione częściowo na spełnione.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna są zgodne z potrzebami procesu nauczania i dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup, komfortowe i nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Dostęp jest tradycyjny oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej. Są w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, a pracownicy i studenci mają realny wpływ na rozwój i doskonalenie infrastruktury.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona stale w zakresie organizacji praktyk oraz poprzez udział praktyków w prowadzeniu zajęć. Akademickie Biuro Karier współpracuje z pracodawcami w badaniu analiz potrzeb rynku pracy i losów absolwentów kierunku. Współpraca jest prowadzona adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Kryterium należy uznać za spełnione.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Poziom umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku – mając na uwadze ogólnoakademicki profil kierunku – jest niezbyt wysoki. Koncentruje się na współpracy z Uniwersytetem w Żylinie na Słowacji (oddalonym o ok. 100 km od Bielsko-Białej). Przy czym słaby jest w obszarze naukowym. Zaangażowanie studentów w działalność naukową jest bardzo skromne. Studenci nie mają stworzonych możliwości udziału w międzynarodowych projektach badawczych (Uczelnia nie realizuje międzynarodowych projektów badawczych). Studenci wygłosili zaledwie 2 referaty na konferencji międzynarodowej (Uniwersytet w Żylinie); nie wygłosili żadnego referatu na międzynarodowych konferencjach naukowych, m.in.: studenckich czy studenckich kół naukowych. Studenci są rzadko autorami lub współautorami publikacji w językach obcych (zaledwie 3 artykuły we współautorstwie z pracownikami naukowymi opublikowane w wydawnictwie własnym Uczelni). Międzynarodowa aktywność naukowa nauczycieli w przypadku konferencji koncentruje się na cyklicznej konferencji współorganizowanej z Uniwersytetem w Żylinie charakteryzującej się niewielkim zasięgiem (wygłoszono na niej 22 referaty z 25 wygłoszonych przez pracowników Uczelni na międzynarodowych konferencjach krajowych i zagranicznych w latach 2017-2020). Artykuły naukowe pracowników w językach obcych publikowane są głównie przez wydawnictwo własne Uczelni. Uczelnia stwarza dobre warunki międzynarodowej mobilności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega okresowym ocenom bez udziału studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Jednak cechuje je niska skuteczność. Mając na uwadze ogólnoakademicki profil kształcenia na kierunku (łączy kształcenie z działalnością naukową, mający na celu przygotowanie studentów do pracy naukowej),

zaleca się podjęcie działań zachęcających i umożliwiających studentom udział w międzynarodowej działalności naukowo-badawczej m.in.:

1. większe angażowanie w przygotowanie referatów na międzynarodowe konferencje naukowe krajowe i zagraniczne (w tym studenckie, studenckich kół naukowych),
2. angażowanie w międzynarodowe projekty badawcze,
3. większe zaangażowanie w przygotowanie i publikowanie artykułów naukowych w czasopismach o zasięgu międzynarodowym.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w raporcie z wizytacji ustosunkowała się do każdego z zaleceń w ramach kryterium 7 i przedstawiła stosowne dokumenty.

Ad 1.

W odpowiedzi na przedstawione zalecenie utworzono w Uczelni Dział Wspierania Nauki, który będzie odpowiedzialny za m.in. wspieranie działań studentów ubiegających się o udział w międzynarodowych konferencjach naukowych. Włączono Uczelnię do programu CEEPUS - tym samym wyróżniający studenci będą mogli uczestniczyć w projektach uczelni krajowych i zagranicznych, włączając się w działania naukowe o zasięgu międzynarodowym. Włączono koordynatora programu Erasmus+ do Działu Wspierania Nauki, wzmacniając w ten sposób efektywność organizowanych w uczelni mobilności międzynarodowych. Uruchomiono w Uczelni coroczną *Konferencję Studenckich Kół Naukowych* oraz pasjonatów nauki pn. „*Naukowy Bridge – działania badawcze*”, której celem jest zaprezentowanie, zarówno dotychczasowego dorobku naukowego studenckich kół naukowych. Konferencja realizowana będzie przy wsparciu partnerskich uczelni Lviv Polytechnic National University (Ukraina) i Katedry Marketingu Politechniki Dnieprowskiej (Ukraina). Tematem konferencji naukowej, która odbędzie się 14 stycznia 2021 r. - via Zoom, są „*Wyzwania sektora finansów publicznych*”. Dokumenty: Załącznik K7.1 - Zarządzenie Prorektora nr 30B/2020 z dnia 29 września 2020 r. w sprawie obcojęzycznych ścieżek kształcenia w Uczelni., Załącznik K7.2 - Zarządzenie Rektora nr 13d/2020/2021 z dnia 1 października 2020 r. w sprawie utworzenia w Uczelni Działu Wspierania Nauki. Załącznik K7.4 - Pismo Dziekana Uniwersytetu w Żylinie nr 65/2020/PEDAS/Mus z dnia, 5.10.2020 r., Załącznik K7.5 – Umowa z Dnipro University of Technology ws. konferencji studenckich, Załącznik K7.7 Konferencja z Politechniką Lwowską.

Ad 2.

W celu zwiększenia angażowania w międzynarodowe projekty badawcze, utworzono w Uczelni Dział Wspierania Nauki oraz zobowiązano pracowników Katedry Bankowości i Finansów do aktywnego włączania w proces badawczy wyróżniających się studentów, co jest elementem oceny nauczyciela akademickiego. Stworzono możliwość publikowania studenckich prac naukowych w języku angielskim w m.in. studenckich zeszytach naukowych Uczelni „*Debiuty studenckie WSFiP*” w Wydawnictwie Scriptum - Kraków. Wydano w 2020 r. recenzowaną studencką publikację monograficzną w języku angielskim pt. *The socio-economic challenges of the digital age* (ISBN 978-83-66084-87-2), której autorami są studenci kierunku finanse i rachunkowość. Dokumenty: Załącznik K7.2 - Zarządzenie Rektora nr 13d/2020/2021 z dnia 1 października 2020 r. w sprawie utworzenia w Uczelni Działu Wspierania Nauki. Załącznik K7.7 Konferencja z Politechniką Lwowską.

Ad 3.

W celu poprawy międzynarodowej aktywności nauczycieli Uczelnia podjęła następujące działania utworzono w Uczelni Dział Wspierania Nauki oraz przeprowadzono szkolenia dla pracowników w związku z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej (Dz.U. z dnia 28 lutego 2019 r., poz.

392). Wdrożono procedurę dofinansowania wyjazdów na konferencje. Dokumenty: Załącznik K7.2., Załącznik K10.6 -Procedura finansowania działalności naukowej.

W odpowiedzi Uczelni na Raport Zespołu Oceniającego znajdujemy, również konstruktywną dyskusję wszelkich uwag ujętych w raporcie jako wykaz błędów i nieprawidłowości. Ze względu na znaczny zakres działań naprawczych podjętych przez Uczelnię w ramach realizacji zaleceń do kryterium 7 oraz pełne udokumentowanie tych działań, istnieją podstawy do podniesienia oceny kryterium 7 ze spełnione częściowo na spełnione.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy. Dodatkowo przybiera ono zróżnicowane formy, z wykorzystaniem współczesnych technologii, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się, a także przygotowania ich do wejścia na rynek pracy. Przyjęty na Uczelni system uwzględnia w szczególności zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w niezbędnym zakresie oraz przewiduje wsparcie dla uzdolnionych i wyróżniających się studentów. Wspomnieć należy, że zasady przyznawania stypendiów na Uczelni są przejrzyste, a niezbędne informacje odszukać można na stronie internetowej. Stosowane regulacje wpisują się w potrzeby studentów niezależnie od trybu i stopnia studiów, a rozwiązania systemowe wspierają indywidualne potrzeby studentów, m.in. wynikające ze stanu zdrowia, sytuacji życiowej i zawodowej.

Podkreślić należy, że przyjęte na Uczelni regulacje oraz praktyka uwzględniają sposób zgłaszania przez studentów skarg, wniosków, sugestii, ocen semestralnych oraz przejrzyste i skuteczne sposoby ich rozpatrywania. Także kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się, pracowników administracji odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają niezbędną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich. Dodatkowo, Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd i organizacje studentów, a także umożliwia wpływ studentów za pośrednictwem samorządu studenckiego na program studiów, warunki studiowania oraz wsparcie udzielane studentom w procesie nauczania i uczenia się. Wskazać należy, że rozwój i doskonalenie wsparcia studentów w procesie uczenia się prowadzone są przy udziale studentów. Na Uczelni praktyką są okresowe przeglądy wsparcia studentów, obejmujące formy wsparcia, skuteczność systemu motywacyjnego, poziom zadowolenia studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do doskonalenia wsparcia i jego form. Zwrócić należy jednak uwagę, że opracowywane analizy i raporty są dostępne głównie dla Władz Uczelni, pracowników i Samorządu. Raporty te nie są publikowane dla szerszego grona odbiorców.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Uczelnia podejmuje w sposób właściwy działania na rzecz publicznego dostępu do informacji. Głównym źródłem informacji jest strona WWW, która jest prosta i przejrzysta. Wyjątkiem są dokumenty publikowane w postaci skanów, przykładem dokumentów w nieprzystępnej formie jest regulamin świadczeń dla studentów. Wskazać należy, że publikowane informacje obejmują niezbędne treści, w szczególności cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, a także terminarz procesu przyjęć na studia i program studiów. Informacje na stronie dotyczą również charakterystyki systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły

zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. W kwestii dbania o jakość informacji podkreślić należy, że prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców (kandydatów na studia, studentów, pracodawców). Zbieranie informacji o jakości publikowanych treści potwierdzone jest raportem.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym ograniczonym udziałem studentów oraz interesariuszy zewnętrznych. Zastrzeżenia budzi: brak w Radzie Programowej pracowników skupiających swoją aktywność na badaniach naukowych, brak pisemnych opinii studentów oraz podmiotów zewnętrznych w procedurze zatwierdzania, zmian czy wycofania programu studiów, brak zapewnienia studentom informacji zwrotnej dotyczącej wyników ankietyzacji zajęć, brak systematycznej oceny jakości prac etapowych, ograniczona skuteczność procedur oraz niska jakość dokumentacji (błędy, braki, ograniczona transparentność). Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

W związku z tym, że nie wszystkie standardy jakości zostały w pełni zrealizowane, w celu wyeliminowania zdiagnozowanych nieprawidłowości zalecono:

1. dokonanie zmian w składzie Rady Programowej przy uwzględnieniu ogólnoakademickiego profilu kształcenia,
2. włączenie do procedury zatwierdzania, zmiany, wycofania programu studiów pisemnych opinii studentów oraz podmiotów zewnętrznych,
3. włączenie procedury przeprowadzania systematycznej oceny prac etapowych do procesu monitorowania jakości kształcenia przez zespół programowy,
4. zapewnienie studentom informacji zwrotnych dotyczących wyników ankietyzacji zajęć,
5. wprowadzenie korekt do procedur i dokumentacji uczelnianego SZJK dotyczących aktualizacji terminologii, zgodności z uregulowaniami, kompletności, a także braków,
6. wprowadzenie systematycznych spotkań/posiedzeń Rady Programowej, których celem byłoby podsumowanie podejmowanych na bieżąco działań doskonalących jakość kształcenia na kierunku; udokumentowanych notatką/protokołem informującym o efektach oraz kolejnych krokach.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w raporcie z wizytacji ustosunkowała się do każdego z zaleceń w ramach kryterium 10 i przedstawiła stosowne dokumenty.

Ad 1.

Uczelnia w odpowiedzi skorygowała skład Rady Programowej powołując 16 osób, w tym 9 osób skupiających swoją aktywność na badaniach naukowych. Rada Programowa w przedstawionym powyżej składzie zapewnia zgodność i poprawność działania, wynikającą z udziału w niej przedstawicieli wszystkich grup interesariuszy mających wpływ na proces podnoszenia jakości kształcenia wynikającej z profilu ogólnoakademickiego. Dokument: Zarządzenie Rektora WSFiP nr 16/2020/2021 z dnia 28 października 2020 r. oraz Zarządzenie nr 23/2020/2021 Rektora Wyższej Szkoły Finansów i Prawa w Bielsku-Białej z dnia 16 grudnia 2020 r.

Ad 2.

Uczelnia w odpowiedzi poinformowała o włączeniu przedstawicieli studentów w skład Rady Programowej. Opinia studentów w procesie weryfikacji programów kształcenia uwzględniana jest poprzez uczestnictwo studentów i absolwentów w Radzie Programowej. Dodatkowo wyniki badania ankietowego studentów prowadzonego przez Biuro Karier i Zatrudnienia. Opracowane na raportów podstawie raportów wyniki tych badań zostały zamieszczone są na stronie internetowej uczelni. Dokumenty: Zarządzenie Rektora WSFiP nr 16/2020/2021 z dnia 28 października 2020 r. oraz Zarządzenie nr 23/2020/2021 Rektora Wyższej Szkoły Finansów i Prawa w Bielsku-Białej z dnia 16 grudnia 2020 r.

Ad 3.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenia wprowadziła modyfikację do procedury „Weryfikacja prac dyplomowych i etapowych”, uzupełniając ją o procedurę weryfikacji prac etapowych. Weryfikacja prac etapowych dokonywana jest przez audytorów wyznaczonych przez dziekana wydziału w oparciu o pięć kryteriów: 1. adekwatność doboru metody do założonych efektów uczenia się, 2. komplementarność metod weryfikacji przedmiotowych efektów uczenia się dla poszczególnych form kształcenia, 3. adekwatność doboru zagadnień egzaminacyjnych do przedmiotowych efektów uczenia się, 4. zgodność zagadnień egzaminacyjnych z treściami zawartymi w sylabusie przedmiotu, 5. trudność postawionych zagadnień egzaminacyjnych. Prace etapowe oceniane są zgodnie z każdym kryterium w skali 1 – 4, gdzie 1 oznacza niezgodność metod weryfikacji efektów uczenia się, a 4 - pełną zgodność metod weryfikacji z przedmiotowymi efektami uczenia się. Suma ocen w poszczególnych kryteriach składa się na ocenę całościową prac etapowych, gdzie ocena 7 oznacza niezgodność z przedmiotowymi efektami uczenia się, (8-14) - niską zgodność z przedmiotowymi efektami uczenia się, (15-21) - wysoką zgodność z przedmiotowymi efektami uczenia się, a ocena w przedziale (22-28) pełną zgodność z przedmiotowymi efektami uczenia się. Karty oceny prac dyplomowych i etapowych składane są u Pełnomocnika ds. Jakości, który przygotowuje raport dla dziekanów wydziałów. Dokument: Załącznik K10.3 Procedura PF11: Weryfikacja prac dyplomowych i etapowych.

Ad 4.

Uczelnia skorygowała dotychczasową praktykę stosowaną, którą było udostępnienie wyników badania ankietowego przedstawicielom samorządu studenckiego. W reakcji na zalecenie udostępniono wyniki badania ankietowego wszystkim studentom uczelni oraz interesariuszom zewnętrznym. Raporty zawierające wyniki badań ankietowych z podziałem na lata, semestry, kierunki, zamieszczone zostały na stronie internetowej Uczelni w zakładce Dydaktyka/System Jakości Kształcenia. Dokument: strona internetowa uczelni – zakładka - dydaktyka/system-jakości-kształcenia.

Ad 5.

Uczelnia w odpowiedzi na zalecenie dotyczące nieadekwatności stosowanej terminologii i podstaw prawnych realizowanych działań z aktualnie obowiązującymi, podjęła natychmiastowe działania mające na celu kompleksową weryfikację zapisów zawartych w Uczelnianej Księdze Jakości Kształcenia. Zweryfikowano i dokonano aktualizacji zapisów związanych z aktualnie obowiązującą terminologią oraz aktualizacji podstaw prawnych dla procedur zawartych w Uczelnianej Księdze Jakości Kształcenia, a także uzupełnienia wszystkich formalnych pozycji kart procedur, takich jak: numer edycji, termin wprowadzenia/modyfikacji procedury oraz zaktualizowano pozycje dotyczące liczby stron procedury. Dokument: Uczelniana Księga Jakości Kształcenia.

Ad 6.

Uczelnia wprowadziła zapisy dotyczące obowiązku załączenia do rekomendacji Rady Programowej (procedura PF 07) oraz raportu z przeprowadzonej weryfikacji programów kształcenia (procedura PF 12) następujących elementów:

- a) opinii przedstawicieli nauczycieli akademickich dotyczących proponowanych zmian w programie studiów,
- b) opinii studentów dot. proponowanych zmian w programie studiów,
- c) opinii podmiotów zewnętrznych dot. proponowanych zmian w programie studiów,
- d) opinii absolwentów dot. proponowanych zmian w programie studiów.

W przypadku punktów b - d, obowiązek dotyczy zarówno opinii wyrażonych w badaniach ankietowych realizowanych corocznie przez Specjalistę ds. doskonalenia zawodowego, jak i opinii przedstawicieli ww. podmiotów wygłoszonych w trakcie obrad Rady Programowej.

Dokumenty: Procedura związana z modyfikacją programów kształcenia (procedura PF 07 – Załącznik K10.2), Procedura związana z weryfikacją programów kształcenia (procedura PF 12 Załącznik K10.4), Załącznik K10.5 – Zarządzenie wprowadzające Regulamin Rady programowej.

W odpowiedzi Uczelni na Raport Zespołu Oceniającego znajdujemy, również konstruktywną dyskusję wszelkich uwag ujętych w raporcie jako wykaz błędów i nieprawidłowości. Ze względu na znaczny zakres działań naprawczych podjętych przez Uczelnię w ramach realizacji zaleceń do kryterium 10 oraz pełne udokumentowanie tych działań, istnieją podstawy do podniesienia oceny kryterium 10 ze spełnione częściowo na spełnione.

3. Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń)

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej Uchwałą Nr 70 /2014 z dnia 6 marca 2014 wydało pozytywną ocenę w sprawie jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. W uchwale nie wskazano żadnych zaleceń o charakterze naprawczym.

Jednocześnie Prezydium zaleciło, aby Uczelnia przedstawiła Komisji w roku akademickim 2016/2017 program kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia wraz z oferowanymi specjalnościami, który zapewni spójność z zakładanymi efektami kształcenia.

W związku z przeprowadzoną w dniach 7-8 grudnia 2013 r. wizytacją ZO PKA na kierunku finanse i rachunkowość, Rektor Uczelni przesłał informacje uzupełniające nt. działań podjętych natychmiastowo przez WSiFiP w Bielsku-Białej, celem usunięcia niedociągnięć ujawnionych w trakcie wizytacji, tj. m.in.: w związku z niespójnością z kanonem kierunku finanse i rachunkowość specjalności: *gospodarka turystyczna, zarządzanie jakością* oraz *L logistyka w handlu i transporcie*. Na nadzwyczajnym posiedzeniu w dn. 16 grudnia 2013 r. Senat podjął decyzję o ich wygaszeniu (przedstawiono skan uchwały w tej sprawie).

Podczas przedstawiono również kopie planów studiów na rok 2016/2017 oraz kopie uchwał dotyczących rekrutacji na rok akademicki 2016/2017 z których wynika, iż wyżej wymienionych specjalności już nie było w ofercie edukacyjnej Uczelni.

4. Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej

II zespół nauk społecznych prowadzący działalność w zakresie dyscyplin: ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o zarządzaniu i jakości, stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Wyższej Szkole Finansów i Prawa w Bielsku-Białej umożliwia studentom kierunku finanse i rachunkowość

osiągnięcia założonych efektów uczenia się dla na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Wszystkie kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowione w załączniku nr 2 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., zostały spełnione, co uzasadnia wydanie oceny pozytywnej.

Propozycja oceny programowej: ocena pozytywna.

5. Rekomendacja przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia wraz z określeniem kategorii i uzasadnieniem (jeśli dotyczy)
